

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.I.20.573/2018/11.szám

A Szegedi Ítéltábla a pártfogó ügyvéd által képviselt **felperes neve (címe)** szám alatti lakos felperesnek - a kamarai jogtanácsos által képviselt **alperes neve (címe)** szám alatti székhelyű alperes ellen vagyoni kártérítés és sérelemdíj megfizetése iránt indított perében a Szolnoki Törvényszék 2018. július 4. napján kelt 6.P.21.537/2016/41. számú ítélete ellen a felperes részéről 43. és 46. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés alapján lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T:

Az elsőfokú bíróság ítéletét **helybenhagyja.**

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 100 000 (egyszázezer) Ft másodfokú eljárási költséget.

A feljegyzett 2 500 000 (kettőmillió-ötszázezer) Ft fellebbezési eljárási illeték az állam terhén marad.

A felperest a másodfokú eljárásban képviselő pártfogó ügyvéd díját az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S

A felperes középfokú végzettséggel rendelkezik, családi állapota egyedülálló, nyugdíjas szüleivel él közös háztartásban. 2012. október 3-án kérte pályakezdő álláskeresőként való nyilvántartásba vételét az alperes munkaügyi központjának (**város neve**)-i kirendeltségénél. A munkaügyi kirendeltség a felperest nyilvántartásba vette, majd a 2015. február 16-án kelt határozatával (**város neve**) Jegyzője havi 22 800 Ft összegű foglalkozást helyettesítő támogatást állapított meg a részére. A támogatás továbbfolyósításának feltétele volt az is, hogy a felperes igazolja, a folyósítás időszaka alatt legalább 30 nap időtartamban közfoglalkoztatásban vett részt vagy kereső tevékenységet folytatott, illetőleg részt vett legalább 6 hónap időtartamú, a központ által meghirdetett képzésen. A felperes 2014 nyarán megállapodott egy vállalkozóval, hogy Németországban csőszerelőként fogja alkalmazni. Foglalkoztatását megelőzően 2014. június 30-án megjelent a munkaügyi kirendeltségen és bejelentette, hogy 2014. július 8-tól munkába fog állni. Az ügyintézőtől azt a tájékoztatást kapta, hogy a bejelentés csak munkaszerződés csatolása esetén fogadható el, ilyen okiratot azonban nem tudott bemutatni, bejelentéséről jegyzőkönyv nem készült. Foglalkoztatását követően 2014. október 1-jén ismételt megjelent a kirendeltségen, ahol újból bejelentette, hogy külföldön munkát végzett, de munkaszerződést nem tudott bemutatni, és állította, hogy munkabért

sem kapott. Ismételten azt a tájékoztatást kapta, hogy munkaszerződés hiányában bejelentését nem fogadják el, bejelentéséről azonban egyszerűsített jegyzőkönyv ez alkalommal sem készült.

Az alperes **(város neve)**-i Járási Hivatalának Munkaügyi Kirendeltsége a 2015. február 11. napján meghozott, ügyszám nélküli határozatával a felperest törölte a pályakezdő álláskereső nyilvántartásából visszamenőlegesen 2014. július 8. napjától. A határozat indokolása csak a nyilvántartásba vétel kezdő időpontját és a törlés tényét rögzíti, tényállást, illetve jogi indokolást nem tartalmaz, pontos tájékoztatást ad viszont a jogorvoslati lehetőségről, benyújtásának helyéről és határidejéről. A felperes azonban a határozattal szemben joghatályos fellebbezést nem terjesztett elő, ezért az első fokon jogerőre emelkedett.

(Város neve) Jegyzője a 2015. február 16-án kelt VIII.7674-3/2015. számú határozatával a felperes részére aktív korúak ellátását, azon belül foglalkozást helyettesítő támogatás továbbfolyósítását rendelte el havi 22 800 Ft összegben. A jegyző ugyanezen a napon meghozott VIII.7674-4/2015. számú határozatával a felperes részére megállapított aktív korúak ellátására való jogosultságát 2014. július 8. napjával szüneteltette, majd szeptember 6. napjával visszaállította 22 800 Ft összegben, egyben kötelezte, hogy a 2014. július 8. és szeptember 5. napja között jogosulatlanul és rosszhiszeműen felvett foglalkozást helyettesítő támogatás összegét, 44 080 Ft-ot és annak kamatát fizesse vissza. Határozatának indokolásában utalt arra, a felperes 2014. július 8-tól kereső tevékenységet folytatott, azonban bejelentési kötelezettségének nem tett eleget, így a számára megállapított és kiutalt foglalkozást helyettesítő támogatást a felperes jogosulatlanul és rosszhiszeműen vette fel.

A felperes a jegyző határozata ellen fellebbezést terjesztett elő, amelyben előadta, hogy július 8. és augusztus 28. között valóban dolgozott külföldön, de munkabérét nem kapta meg, így munkavégzése nem tekinthető kereső tevékenységnek. A fellebbezés áttételre került az alperes neve Járási Hivatalához tekintettel arra, hogy 2015. március 1. napjától az aktív korúak támogatásával kapcsolatos feladat- és hatásköröket a járási hivatal gyakorolta. A másodfokú eljárásban az alperes neve Gyámügyi és Igazságügyi Főosztálya megkereste a járási munkaügyi kirendeltséget, hogy közölje a felperes álláskereső nyilvántartásából való törlésének és újbóli nyilvántartásba vételének dátumait. Az alperes neve **(város neve)**-i Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályának a megkeresésre adott tájékoztatása szerint a felperest munkaviszonnyal kapcsolatos bejelentési kötelezettség elmulasztása miatt a 2015. február 11-én kelt határozatával 2014. július 8. napjára visszamenőlegesen törölte az álláskereső nyilvántartásából. Közölte továbbá, hogy a bejelentési kötelezettség elmulasztása szankciós törlési oknak minősül, amely esetben az ügyfél 60 napig nem vehető újból nyilvántartásba, a törlési ok azonban csak a felperes 2015. február 11-i megjelenése alkalmával jutott az ügyintéző tudomására, s mivel a szankció határideje ekkorra már letelt, ezért került sor február 16-án az újbóli nyilvántartásba vételre. A tájékoztatás szerint a nyilvántartásból törlő határozatot a felperes átvette, az ellen fellebbezéssel nem élt, így az 2015. február 29-én jogerőre emelkedett.

Időközben a Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály a felperes aktív korúak ellátására való jogosultsága ügyében felügyeleti jogkörében hivatalból megindított eljárásban meghozott, 2015. május 18-án kelt JN/17/00073-3/2015. számú végzésével a jegyző VIII.7674-3/2015. számú foglalkozást helyettesítő támogatás továbbfolyósítását elrendelő határozatát megsemmisítette, és a felperes aktív korúak ellátására való jogosultságának felülvizsgálata tárgyában a Kormányhivatal **(város neve)**-i Járási Hivatalát új eljárás lefolytatására utasította. Határozatának indokolásában rámutatott, az elsőfokú hatóság eljárása során nem tisztázta azt, hogy az ügyfelet a munkaügyi kirendeltség mely napon és milyen okból törölte az álláskereső nyilvántartásából. Ezzel

egyidejűleg a felperes fellebbezése alapján indult jogorvoslati eljárás a megismételt eljárásban hozott döntés meghozataláig felfüggesztésre került.

Az új eljárás keretében a **(város neve)**-i Járási Hivatal a 2015. július 29-én kelt JN-07B/TH/5947-8/2015. számú határozatával a felperes aktív korúak ellátására való jogosultságát 2014. július 8. napjával megszüntette, és kötelezte a felperest a 2014. július 8-tól 2015. április 30-ig jogosulatlanul és rosszhiszeműen felvett 223 440 Ft és kamatai, összesen 226 167 Ft foglalkozást helyettesítő támogatás visszafizetésére.

Az új eljárásban hozott döntés alapján a Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály a 2015. július 14-én kelt JN/17/00073-6/2015. számú határozatával a jegyző VIII7674-4/2015. számú (44 580 Ft jogosulatlanul felvett) ellátás visszafizetésére kötelező határozatát megsemmisítette.

A felperes a 226 167 Ft jogosulatlanul felvett támogatás visszafizetésére kötelező JN-07B/TH/5947-8/2015. számú határozattal szemben fellebbezést terjesztett elő, amelyben megismételte az általa korábban előadottakat. A Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály a 2015. augusztus 12-én kelt JN/17/00073-8/2015. számú határozatával az elsőfokú határozatot megváltoztatta és 225 398 Ft kamattal növelt ellátás visszafizetésére kötelezte a felperest. Döntését arra alapította, hogy a 2015. február 11-én kelt álláskereső nyilvántartásából való törlést elrendelő határozat jogszerűségét a felperes nem vitatta, az jogerőre emelkedett. Rámutatott, az együttműködési kötelezettség megszegése az ügyfélnek felróható oknak minősül, ezért az aktív korúak ellátására való jogosultságot meg kell szüntetni.

A felperes ezt követően 2015. augusztus 18-án panaszt terjesztett elő a Foglalkoztatási Főosztálynál a munkaügyi kirendeltség eljárásával szemben. Panaszában előadta, bejelentési kötelezettségének eleget tett több alkalommal is, azonban munkaszerződés hiányában bejelentéseit nem fogadták el, azokról jegyzőkönyv nem készült. A Foglalkoztatási Főosztály a panasz alapján indult felügyeleti eljárás során hozott, 2015. október 13-án kelt JN/01/002283-9/2015. számú határozatával a munkaügyi kirendeltségnek a felperest a pályakezdő álláskereső nyilvántartásából való törlésről rendelkező határozatát megsemmisítette. Megállapította, hogy a felperes bejelentési kötelezettségének eleget tett, szóbeli bejelentéseiről azonban egyszerűsített jegyzőkönyv egyik alkalommal sem készült, illetve a bejelentés alapjául szolgáló dokumentumok becsatolására hiánypótlás kibocsátására sem került sor. Rámutatott, a Munkaügyi Kirendeltség a jogszabályban előírt bizonyítási, tényállás-tisztázási kötelezettségét elmulasztotta, a 2015. február 11-én kelt törlő határozata ügyszámot és a törlés okát nem tartalmazta.

Mivel a nyilvántartásból törlő határozatot a foglalkoztatási főosztály megsemmisítette, a Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály felülvizsgálta a JN/17/00073-8/2015. számú másodfokú határozatának jogszerűségét. Ennek keretében megkereséssel fordult a Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályához arra vonatkozóan, szerezze be a német munkaügyi szervezet igazolását arról, hogy a felperes szerepel-e a német nyugdíjintézet adatbázisában. A német munkaügyi szervezet 2016. július 19-én érkezett tájékoztatása szerint a felperes sem a német munkaügyi szervezet, sem a német nyugdíjintézet adatbázisában nem szerepel. Figyelemmel a törlő határozat megsemmisítésére valamint arra, hogy a felperes külföldi kereső tevékenysége nem nyert bizonyítást, a Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály a JN/17/00073-8/2015. számú másodfokú határozatát a 2016. augusztus 4-én kelt JN/17/00662-4/2016. számú határozatával visszavonta.

A Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály a 2016. október 6-án kelt JN/17/00662-7/2016. számú határozatával az elsőfokú hatóság JN-07B/TH/5947-8/2015. számú döntését megváltoztatta, és a felperes aktív korúak ellátására való jogosultságát és az annak keretében megállapított foglalkozást

helyettesítő támogatást 2015. február 28. napjával megszüntette, a felperes részére a 2015. március 1. és április 30. közötti időszakra jogosulatlanul folyósított foglalkozást helyettesítő támogatás visszafizetésétől azonban eltekintett. Határozatának indokolásában rámutatott, a felperes a 2014. január 29. és 2015. január 28. közötti időszakban nem tett eleget a számára előírt 30 napos munkavégzési vagy képzési kötelezettségének, ezért az aktív korúak ellátására való jogosultságát 2015. február 28-ával meg kell szüntetni. Megállapította ugyanakkor, hogy a 2015. március 1-től április 30-ig terjedő időszakra folyósított foglalkozást helyettesítő támogatást a felperes jogosulatlanul, de nem rosszhiszeműen vette fel, a túlfolyósítás ugyanis a jegyző hibájából következett be, így annak visszafizetésére a felperes nem kötelezhető.

A felperes módosított keresetében az emberi méltósághoz, a személyes szabadsághoz, a becsülethez, jóhírnévhez, az egyenlő bánásmódhoz és a lelki egészséghez fűződő személyiségi jogainak, továbbá a közigazgatási eljárás alapelveinek megsértésére, és az eljárás elhúzóására alapítottnan 500 000 Ft sérelemdíj, ezen felül elmaradt munkabér címén 34 705 083 Ft, elmaradt ellátás címén pedig 228 000 Ft kártérítés megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Keresetének indokai szerint az alperes sorozatos jogszabálysértő - a Ket. alapelveibe is ütköző - eljárása vezetett a közigazgatási eljárás rendkívüli elhúzódsához. Kifejtette, a határozatok indokolásának az a része, amely szerint jogosulatlanul és rosszhiszeműen vette fel az ellátást, kifejezetten sérti az emberi méltósághoz, jóhírnévhez, becsülethez való személyiségi jogát, ami megalapozza a sérelemdíj iránti igényét. Állította, a sérelmes határozatok következtében nem tudott külföldön munkát vállalni, mivel a közigazgatási eljárásokban személyesen kellett eljárnia, jogi képviselő meghatalmazására ugyanis nem volt anyagi lehetősége, arra pedig nem kötelezhető, hogy ügyei vitelére hozzátartozót hatalmazzon meg. Számítása szerint a külföldi munkavégzés elmaradása következtében 34 705 083 Ft jövedelemről, a jegyző 2015. február 16-án kelt jogszabálysértő határozata folytán pedig tíz havi, összesen 228 000 Ft támogatástól esett el.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Védekezése szerint a felperes ügyében többretegű közigazgatási eljárás folyt - álláskeresési eljárás, szociális eljárás, felügyeleti, felülvizsgálati eljárás -, amelyek egymáshoz kapcsolódtak. Állította, az eljárás elhúzódsát az okozta, hogy a felperes nem élt jogorvoslattal a 2015. február 11-i törölő határozattal szemben, kizárólag az ellátás visszafizetésére kötelező határozatokat fellebbezte meg. Kiemelte, a 2015-ben indult felügyeleti eljárás során megállapítást nyert, hogy az alaphatározat jogszabálysértő, s miután a felperes visszafizetési kötelezettsége lényegében törlésre került, peresített igénye alaptalan. Vitatta, hogy ügyének intézése során sérültek volna a felperes személyiségi jogai és a közigazgatási eljárás alapelvei. Álláspontja szerint önmagában az a körülmény, hogy a marasztaló határozatban jogosulatlannak, rosszhiszeműnek minősítették az ellátás felvételét, nem alapozza meg a felperes jóhírnevének sérelmét, hiszen a határozat tartalma nem vált nyilvánossá, azt csak a felperes és az alperes alkalmazottai ismerhették meg. Hangsúlyozta, a felperes az eljárások alatt nem volt akadályozott abban, hogy külföldön munkát vállaljon, személyi szabadságában sem volt korlátozott, így nem bizonyított, hogy a közigazgatási eljárás elhúzódsával összefüggésben kár érte. Utalt arra, a felperes az álláskeresés érdekében korábban és jelenleg sem működik együtt a munkaügyi kirendeltséggel, több ízben értesítették belföldi munkalehetőségről, amelyeket egyik esetben sem fogadott el.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 100 000 Ft perköltséget, megállapította továbbá, hogy a feljegyzett kereseti illetéket és a felperest képviselő pártfogó ügyvéd díját az állam viseli. Határozatának indokolásában rámutatott, kétségtelen, hogy az eljárások közel 2,5 évig tartottak, ez azonban nem sérti a Ket. felperes által hivatkozott alapelveit, mivel az ügyintézési határidő egyik esetben sem haladta meg a törvény által

előírt 21 napot. Megállapította, a felperes ügyében többrétegű eljárás folyt, valamennyi az elsőként, 2015. február 11-én meghozott törlő határozathoz kapcsolódik. A további eljárások e határozat hibájának korrigálása miatt váltak szükségessé a tényállás tisztázatlansága miatt, a felperest a nyilvántartásból törlő határozat meghozatalakor ugyanis az eljáró ügyintéző semmilyen bizonyítást nem folytatott le annak megállapítása érdekében, hogy indokolt-e a felperes álláskereső nyilvántartásából való törlése, e hiányosság azonban a közigazgatási eljárásban orvoslásra került, az utóbb megállapított jogszabálysértések pedig nem minősülnek olyan kirívóan súlyosnak, amelyek megalapoznák a felperes több jogcímen előterjesztett igényét.

Az elsőfokú bíróság kiemelte, miután ismertté vált, hogy a felperes külföldön végzett munkát, de munkabért nem kapott, illetőleg külföldön nem volt bejelentett munkavállaló, a jogosulatlanul felvett ellátás visszafizetésére való kötelezését a 2016. augusztus 3-i határozat lényegében megszüntette. A két határozat meghozatala között pedig azért telt el egy év, mert a munkaügyi központnak tisztáznia kellett a felperes külföldi munkavégzését, ehhez szükséges volt a német hatóságok megkeresése, válaszuk bevárása, ami közel fél évet vett igénybe. Az eljárás során hozott határozatokat összességében értékelve arra a következtetésre jutott, hogy az alperes vagy másodfokú, vagy felügyeleti eljárásban orvosolta a jogszabálysértéseket, így azok miatt a felperest kár nem érte. Az alperes kártérítési felelősségét kizáró körülményként jelölte meg a fentieken túl, hogy a felperes sérelmezte ugyan a törlő határozatot, de azzal szemben nem terjesztett elő fellebbezést, a 2015. augusztus 12-én meghozott és a fizetési kötelezettségét fenntartó határozattal szemben pedig nem élt további jogorvoslattal és a bírósági felülvizsgálat lehetőségével sem.

Az elsőfokú bíróság nem találta megalapozottnak a felperes sérelemdíj iránti igényét sem. Érvelése szerint tény ugyan, hogy az alperes több határozata tartalmazza, miszerint a felperes jogosulatlanul és rosszhiszeműen vett fel ellátást, e kifejezések azonban nem köznapi értelemben szerepeltek a határozatokban, ezek olyan szakszavak, amelyek a hatósági eljárásban használatosak és csupán arra vonatkoztak, hogy a felperes jogellenesen jutott az ellátáshoz. Utalt arra, a határozatok sérelmezett szövegrészei nem váltak olyan körben ismertté, hogy azok valóban sértették volna a felperes jóhírnevét. Hangsúlyozta, nem nyert bizonyítást a felperes személyes szabadságának korlátozása abban az értelemben, hogy a hatósági eljárás elhúzódása miatt külföldön ne vállalhatott volna munkát, és nem bizonyított az egészséghez fűződő jogának megsértése sem, erre vonatkozó bizonyítékot a felperes nem ajánlott fel, önmagában az a körülmény pedig, hogy a felperes számára lelki megterhelést jelentett a hosszabb ideig elhúzódó közigazgatási eljárás, ennek igazolására nem alkalmas.

Az ítélettel szemben a felperes terjesztett elő fellebbezést, amely elsődlegesen annak megváltoztatására és az alperes keresete szerinti marasztalására, másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére és az elsőfokú bíróság újabb eljárásra és újabb határozat hozatalára utasítására irányult. Jogorvoslati kérelmének részletes indoklásában hangsúlyozta, az alperes a 2,5 évig elhúzódó eljárásban több alkalommal is olyan megállapítást tett, illetve azt a látszatot keltette, hogy ő (a felperes) jogosulatlanul vett igénybe ellátást, és ezzel törvényteleniséget követett el. Állította, e megállapítások pszichésen nagyon megviselték, mivel soha, semmilyen jogszabályt nem szegett meg. Önmagában az a körülmény pedig, hogy az elhúzódó eljárás miatti lelki megterhelés nem eredményezett nála maradandó egészségkárosodást, még nem jelenti azt, hogy az egészséghez fűződő személyiségi joga nem sérült. Álláspontja szerint, ha valakiről azt állítják, hogy jogosulatlanul, rosszhiszeműen vett igénybe ellátást, vagyis csalt, az alapvetően sérti az érintett fél személyiségi jogait. Kiemelte, a per tárgyát képező határozatok meghozatala során több hatóság több osztálya járt el, és ez egy olyan kisváros esetén, ahol ő él, már önmagában sérti jóhírnevét, sőt elhelyezkedési esélyeit is rontja. Utalt arra, a határozatok a családja és a baráti köre előtt is ismertté váltak, ami miatt szintén magyarázkodásra szorult. Véleménye szerint az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg, hogy nem volt akadályoztatva a külföldi munkavállalásban, jogi képviselőt ugyanis

nem volt köteles megbízni, de erre anyagi lehetősége sem lett volna. Azt elismerte, hogy a 2015. február 11-i törlő határozat elleni fellebbezését nem megfelelő helyre küldte, hangsúlyozta ugyanakkor, hogy többször felkereste személyesen a munkaügyi kirendeltséget és panasszal élt, amellyel azonban érdemben nem foglalkoztak, jegyzőkönyv sem készült a személyes megjelenéseiről. Vitatta, hogy kártérítési igénye eltúlzott lett volna, mivel annak mértékét a német statisztikai hivatal által közzétett átlagfizetés adataira alapozta. Állítása szerint a közigazgatási eljárás lezárása előtt nem volt lehetősége a határozatok bírósági felülvizsgálatát kérni, az eljárás lezárását követően azonban ezt megtette és keresetet nyújtott be.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte annak helyes indokaira figyelemmel. Érvelése szerint a felperes által sérelmezett közigazgatási határozatokat csak az érintett, illetőleg a hatóság ügyintézői ismerhették meg, olyan körű nyilvánosságot, amely szükséges feltétel a jóhírnév sérelmének megállapíthatóságához, a felperes ügye nem kapott, az, hogy a határozatok a felperes családja és baráti köre előtt ismertté váltak, nem írhatók az alperes terhére, mivel arról csak a felperestől szerezhettek tudomást. Fenntartotta az elsőfokú eljárásban kifejtett álláspontját, amely szerint a felperes a per során nem bizonyította, hogy a közigazgatási eljárás alatt károsodott volna az egészsége, az egészségromlást nem okozó átmeneti feszültség és bizonytalanság pedig nem sérti az egészséghez fűződő jogot, s nem okoz más olyan személyi hátrányt sem, amelynek kiküszöböléséhez sérelemdíj megítélése lenne indokolt. Kiemelte, a felperes vagyoni kártérítési igényét illetően helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a Ptk. 6:548. § (1) bekezdésében előírt konjunktív feltétel, a rendes jogorvoslati lehetőségek kimerítése hiányzik.

A fellebbezés alaptalan.

A felperes keresetében többirányú, egymással valóságos tárgyi keresethalmazatot alkotó kereseti kérelmeket terjesztett elő, amelyekben egyfelől személyiségi jogai, illetve a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (Ket.) alapelveinek megsértésére hivatkozva a Ket. 4. § (3) bekezdése alapján sérelemdíj iránti igényt, másfelől - tartalmát tekintve - a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 6:548. §-a alapján közigazgatási jogkörben okozott kárért való felelősség címén kártérítési igényt terjesztett elő.

A Ket. 4. § (3) bekezdése értelmében a közigazgatási hatóság nem jogszabályszerű eljárása következtében személyiségi jogában megsértett jogalany számára sérelemdíjat fizet.

A Ptk. 2:52. § (2) bekezdése szerint a sérelemdíj fizetésre kötelezés feltételeire - különösen a sérelemdíjra köteles személy meghatározására és a kimentés módjára - a kártérítési felelősség szabályait kell alkalmazni. A perbeli esetre vetítve ez azt jelenti, hogy az alperes felelősségét, illetve a felperes sérelemdíj, valamint kártérítés iránti igényét a közigazgatási jogkörben okozott károkért való felelősségi rendszer alapján kell megítélni. Az ilyen kár megtérítését igénylő félnek azt kell bizonyítania, hogy a közigazgatási szerv jogellenes, felróható tevékenységével vagy mulasztásával okozati összefüggésben kára keletkezett (Ptk. 6:519. §-a szerinti kártérítés általános feltételeinek fennállta) és a kár rendes jogorvoslattal, továbbá a közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránti eljárásban nem volt elhárítható (Ptk. 6:548. § (1) bekezdése szerinti speciális kártérítési feltétel). A jogalkalmazó szervek felelősségét azonban még e konjunktív feltételek fennállta esetén is csak kirívóan súlyos jogalkalmazási, jogértelmezési tévedés alapozhatja meg (BDT2008. 1817.; BDT2004. 1028.), illetve általában nem lehet kártérítési felelősség alapja a jogszabály által megengedett mérlegelés eredményeként hozott határozat.

A felperes kártérítési igénye tekintetében tehát a bíróságnak elsődlegesen azt kellett vizsgálnia, hogy a kártérítési felelősség általános konjunktív feltételei (jogellenesség, felróhatóság, kár bekövetkezte,

okozati összefüggés), valamint speciális feltételként a jogorvoslati lehetőség kimerítése, megvalósultak-e. A felperes kártérítési igényét arra a tényalapra hivatkozva terjesztette elő, hogy az eljárás alperesnek felróható okból való elhúzódása miatt nem tudott Németországban munkát vállalni, ezért a követelt összegű kára keletkezett, amely a Németországban elérhető jövedelmének kieséséből tevődik össze. Az alperes magatartásának jogellenességét illetően tényként állapítható meg, hogy a felperes ügyében több jogszabálysértő határozat született. Ezt igazolja az is, hogy emiatt egyes határozatok megsemmisítésre kerültek, ezt a tény az alperes sem vitatta. A kártérítési felelősség további konjunktív feltételei közül a felróhatóság is megállapítható a 2015. február 11. napján kelt munkaügyi kirendeltség által meghozott törlő határozat tekintetében, hiszen az nem tartalmaz ügyszámot, nincs indokolása, és a tényállás sem lett feltárva, amint azt a döntést megsemmisítő JN/61/00 2283-9/2015. számú határozat is megállapította.

A kártérítési felelősség feltételei közül hiányzik azonban a kár bekövetkeztének bizonyítása, ami a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 164. § (1) bekezdése alapján a felperest terhelte volna. Az eljárás során semmilyen peradat nem merült fel arra nézve, hogy a felperesnek reális munkalehetősége adódott volna külföldön, amelyből jövedelemre tehetett volna szert. Erre vonatkozó állításának alátámasztására önmagában a Német Statisztikai Hivatal munkabéradataira való hivatkozás nem alkalmas, abból ugyanis nem következik, hogy a felperesnek konkrét jövedelemszerző munkalehetősége volt, amelytől az alperes felróható magatartása miatt esett el. Emellett életszerűtlen, és ez okból sem fogadható el valósnak az az állítása, hogy egy kb. 228 000 Ft-os fizetési kötelezettség miatt több mint 34 000 000 Ft elérhető jövedelemről mondott volna le. Megjegyzi az ítéletábra, a felperes elmaradt jövedelemre vonatkozó előadása annak bizonyíthatósága esetén azt jelentené, a felperes neki felróhatóan nem tett eleget kárenyhítési kötelezettségének, ez pedig a kártérítési felelősség feltételeinek a megállapíthatósága esetén is mentesítené az alperest a kár megtérítésének a kötelezettsége alól a Ptk. 6:525. § (1) bekezdése alapján.

Szintén hiányzik a kártérítési felelősség feltételei közül a jogellenes és felróható magatartás és az esetleges kár közötti okozati összefüggés. Tévesen hivatkozik ugyanis a felperes arra, hogy a közigazgatási eljárások akadályozták a külföldi munkavállalásában. Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a felperes írásban is tarthatta volna a kapcsolatot a közigazgatási hatósággal, emellett az elektronikus utat is választhatta volna a kapcsolattartás módjaként [Ket. 28. § (1) bekezdés], és arra is lehetősége lett volna, hogy képviselő útján járjon el. Képviselőnek ellátására nemcsak ügyvédet, hanem bárkit meghatalmazhatott volna, miután e tekintetben a Ket. 40. § (1) bekezdése semmilyen korlátozást nem tartalmaz. Arra vonatkozóan pedig még tényelőadást sem tett, mi tette volna szükségessé a folyamatos személyes jelenlétét, és nem adott elő a hivatalokban való személyes eljárására vonatkozó tényeket sem, eltekintve attól, amikor bejelentette külföldi munkavégzését.

A közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítésének speciális feltételeként hiányzik a jogorvoslati lehetőség kimerítése is. A felperes saját személyes előadása szerint is a (város neve)-i Járási Hivatal Járási Munkaügyi Kirendeltségének 2015. február 11-én kelt határozata eredményezte a közigazgatási eljárás elhúzódását, amely határozat 2014. július 8. napjától törölte a felperest a pályakezdő álláskereső nyilvántartásából. A későbbi jogszabálysértő határozatok erre épültek, a törlő határozattal szemben azonban a felperes nem vitatottan nem merítette ki a jogorvoslati lehetőségét, azzal szemben joghatályos fellebbezést nem terjesztett elő. Ha a felperes e jogával élt volna, lehetőség lett volna a törlő határozattal megvalósult jogszabálysértések orvoslására és ezáltal a további jogellenes határozatok meghozatalának elkerülésére.

A felperes sérelemdíj iránti igényét több egymástól eltérő ténybeli, illetve jogalapra hivatkozva terjesztette elő. Egyrészt a Ket. 4. § (3) bekezdése alapján a közigazgatási eljárás alapelveinek megszegésére alapítottan, az eljárás elhúzódása miatti pszichés megterhelést jelölte meg a sérelemdíjra alapot adó személyiségi jogsérelemként. Helyesen állapította meg e körben az elsőfokú bíróság, hogy a Ket.-ben szabályozott eljárási határidőket az alperes betartotta, e tekintetben nem állapítható meg jogszabálysértés, és az sem bizonyított, hogy a felperest bármilyen pszichés hátrány érte. A felperes nem jelölte meg konkrétan azt sem, mivel sértette meg az alperes a személyiségi jogát. Egyetért az ítéletábra az alperes álláspontjával abban, hogy önmagában az eljárás elhúzódása miatti bizonytalanság, idegesség és feszültség érzése - még ha a Pp. 163. § (3) bekezdése alapján köztudomás szerint el is fogadható - az egészséghez fűződő jog megsértését önmagában nem teszi megállapíthatóvá (BH2017. 148.).

A felperes hivatkozott továbbá az emberi méltósághoz, jóhírnévhez, becsülethez való személyiségi jogai megsértésére, amely álláspontja szerint azzal valósult meg, hogy az alperes egyes határozatainak indokolása megalapozatlanul tartalmazza, miszerint jogosulatlanul és rosszhiszeműen vette fel a támogatást. Kétségtelen, hogy ezek a határozatok utóbb jogszabálysértőnek bizonyultak, és megsemmisítésre kerültek, ez azonban nem teszi megállapíthatóvá a felperes által hivatkozott személyiségi jogok megsértését. A Ptk. - a fentebb idézett - 2:52. § (2) bekezdésének utaló szabálya folytán ugyanis a sérelemdíj megállapításának egyik nélkülözhetetlen feltétele a személyiségi jogot sértő magatartás jogellenessége (Ptk. 6:519. §), amely feltétel a jelen esetben hiányzik. A jogalkalmazó szervnek ugyanis jogszabály által előírt kötelezettsége megindokolni, hogy az adott ügyben miért találta megállapíthatónak az alkalmazott jogszabály törvényi tényállási elemeit [Ket. 72. § (1) bekezdés e) pont ea) és ef) alpontok], ezért azoknak a határozatában való szerepeltetése jogszerűnek tekinthető akkor is, ha más esetben alkalmasak lennének az érintett személy társadalmi megítélésének hátrányos befolyásolására, és ezáltal - az egyéb törvényi feltételek fennállása esetén - jóhírnevének megsértésére. Főszabály szerint a személyiségi jogot sértő bármely magatartás jogellenes, a jogellenességet azonban - egyebek mellett - a jogszabály felhatalmazása kizárja (Ptk. 6:520. § d) pont). A perbeli esetben a közigazgatási szerv indokolási kötelezettségére vonatkozó jogszabályi felhatalmazás zárja ki a jogellenességet. E jogellenességet kizáró körülmény fennálltát nem érinti az sem, ha a határozat maga jogszabálysértő, azaz ha tévesen alkalmazta a hatóság az érintett jogszabályt. Az ezzel okozott hátrányok orvoslására speciális eszközök állnak a fél rendelkezésére (rendes és rendkívüli jogorvoslatok, alkotmányjogi panasz, felügyeleti intézkedés kezdeményezése). A jelen ügyben hozott sérelmes határozatok esetén a döntés alapjául szolgáló 1993. évi III. törvény 17. §-a szerint a közigazgatási szerv arra alapítottan kötelezhette a felperest a felvett támogatás visszafizetésére, hogy azt jogosulatlanul és rosszhiszeműen vette fel, így mellőzhetetlen volt, hogy ezt a megállapítását szerepeltesse határozata indokolásában.

Lényeges emellett, hogy téves jogalkalmazás esetén a fentebb kifejtettekből következően a közigazgatási jogkörben okozott kárért és személyiségi jogsértésért való felelősség alapja csak kirívóan súlyos jogértelmezési és jogalkalmazási tévedés lehet, a közigazgatási szerv felróhatóságát csak az ilyen jogellenes magatartás alapozza meg. A perbeli esetben az alperes hatóságai döntéseiket arra alapították, hogy a felperes dolgozik, ez pedig az ő saját bejelentésén alapult. Erre figyelemmel eljárásuk - a törlő határozat kivételével - nem tekinthető felróhatónak.

Szintén alaptalanul hivatkozott a felperes a személyes szabadsághoz való személyiségi joga megsértésére, valamint a hátrányos megkülönböztetés tilalmának megszegésére. E körben a felperes még tényelődást sem tett, sőt azt sem jelölte meg, mi az a védett tulajdonsága, amely miatt hátrányos megkülönböztetésben részesült a közigazgatási eljárás során, az egyenlő bánásmód

követelményének megsértése miatti elmarasztaláshoz azonban a védett tulajdonság megjelölése elengedhetetlen (EBH2010. 2272.). A felperes személyes szabadságának megsértésére való hivatkozása értelmezhetetlen, mivel nem merült fel peradat arra vonatkozóan, hogy a felperes személyes szabadságát az alperes bármilyen formában korlátozta volna.

A kifejtettekre tekintettel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta. Az eredménytelenül fellebbező felperest a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alperes jogi képviselével a másodfokú eljárásban felmerült - jogtanácsosi munkadíjból álló - perköltség megfizetésére, amelynek összegét a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés b) pontja, (5) és (6) bekezdése alapján határozta meg. A pereszes felperes személyes költségmentessége folytán rendelkezett úgy a Pp. 78. § (1) bekezdése, 84. § (1) bekezdés a) és b) pontja, valamint a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a alapján, hogy a le nem rótt 2 500 000 Ft fellebbezési eljárási illetéket és a felperest a másodfokú eljárásban képviselő pártfog ügyvéd díját az állam viseli.

Szeged, 2019. április 12.

Dr. Szeghő Katalin s.k.	Bálint Attila s.k.	Bánfalvi-Bottyán Csilla s.k.
a tanács elnöke	előadó bíró	táblabíró